

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: E. I., narozený X, státní příslušnost X (dále jen X), tohoto času bytem X,
zastoupený: JUDr. Veronika Pupalová, advokát, Májová 606/35, 350 02
Cheb,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad
Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 12.10.2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30.8.2023 č.j. OAM-
1079/ZA-ZA11-ZA19-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 30.8.2023 č.j. OAM-1079/ZA-ZA11-ZA19-2022 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 8.228,- Kč k rukám jeho zástupkyně JUDr. Veroniky Pupalové ve lhůtě do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na účet č. 123-2531410227/0100, VS 19001.

Odůvodnění:

1. Včasnou žalobou ze dne 12.10.2023 doručenou soudu prostřednictvím datové schránky téhož dne, se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne

30.8.2023 č.j. OAM-1079/ZA-ZA11-ZA19-2022, jehož kopie byla připojena, a kterým bylo rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen **zákon o azylu**), se neuděluje.

2. V **žalobě** žalobce uvedl, že napadá rozhodnutí v celém rozsahu z důvodu procesního pochybení při vedení správního řízení, důvodné nezákonnosti rozhodnutí žalovaného, spočívající v nesprávném posouzení řešené otázky a v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného spočívající v nedostatku důvodů pro rozhodnutí vzniklého na základě vlastního uvážení žalovaného, které je, vzhledem k účelovému výkladu zákonných norem, procesně i fakticky aktuálně nepřesné.

Nejprve žalobce poukázal na zřetelný nedostatek při vedeném správním řízení ve věci jeho žádosti, kdy bez neprovedeného správního úkonu vydal žalovaný své rozhodnutí protiprávně, tedy v rozporu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **správní řád**). Žalobce nebyl ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3) správního řádu nikdy seznámen s obsahem spisového materiálu před vydáním konečného rozhodnutí žalovaného. Dne 14.12.2022 byl s žalobcem proveden pohovor k podané žádosti, kdy z tohoto úkonu byl žalovaným vytvořen protokol o pohovoru, ke kterému vyjádření se do provedeného pohovoru žalobce na závěr vzdal. Žalobce se zejména nikdy nevzdal svého výlučného práva na seznámení se s obsahem spisového materiálu před vydáním rozhodnutí, stejně tak jako svého výlučného práva na následné vyjádření se k podkladům obsaženým ve spise, tedy následně potom, co žalovaný shromáždil veškerý spisový materiál a co dne 30.8.2023 rozhodlo, tedy po 8,5 měsících vedeného správního řízení. Pokud by z obsahu spisového materiálu vyplývalo cokoliv jiného, jde bezesporu o účelový postup správního orgánu, který je v rozporu se základním principem vedení správního řízení, a to ve smyslu porušení zásady poučovací, tedy v rozporu s ust. § 4 odst. 2 správního řádu, kdy žalobce nebyl řádně poučen, jakého svého práva se dne 14.12.2022, tedy 4 dny po zahájení řízení ve věci jeho žádosti, má vzdát. Tuto skutečnost však ke dni podání žalobního návrhu nelze nijak ověřit, vzhledem k tomu, že žalobce nikdy neviděl obsah správního spisu jeho žádosti. Z konstantní judikatury plyne, že ač citované ustanovení správního řádu používá dikce „*poučení o ... právech a povinnostech*“, aniž by tedy odlišovalo, zda jde o práva procesní, nebo také hmotná, vztahuje se poučovací povinnost pouze na oblast práva procesního. Toto restriktivní pojetí odůvodnil Nejvyšší správní soud (dále jen **NSS**) v rozsudku č. j. 1 As 51/2010-214, který lze označit jako precedenční, tím, že poučovací povinnost plyne ze správního řádu jakožto procesního předpisu. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného zřetelně nevyplývá, že by se žalobce dne 14.12.2022 výslovně vzdal svého práva na seznámení se s celkovým obsahem správního spisu, které žalobci přináleželo až do dne vydání rozhodnutí žalovaného, a které právo na seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí mu bylo žalovaným odepřeno. Žalobce byl přípisem žalovaného ze dne 11.9.2023 předvolán k převzetí rozhodnutí ve věci jeho žádosti, kdy tento úkon byl žalovaným naplánován na den 27.9.2023 na 9:00hod, v prostorách žalovaného, OAMP v Praze. Z označeného předvolání není patrné, zdali je či bylo rozhodnutí žalovaného již vydáno nebo zdali se bude teprve vydávat v určený den a hodinu, následně po využití práva žalobce na jeho seznámení se s obsahem spisu, popř. nevyužití takového jeho práva. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného sice odkazuje na zdroje, ze kterých čerpalo při vedení svého řízení, kdy takové zdroje však žalobce nikdy neměl možnost vidět, natož znát jejich obsah. Žalovaný opakovaně uvádí, že své rozhodnutí opřelo o podklady vydané OAMP v roce 2023, kdy je zřetelné, že při pohovoru ze dne 14.12.2022 nemohly takové podklady tvořit správní spis a kdy s takovými podklady se tak žalobce nemohl reálně seznámit. Na závěr žalobce navrhl,

aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání a žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení.

3. **Napadeným rozhodnutím ze dne 30.8.2023 č.j. OAM-1079/ZA-ZA11-ZA19-2022** bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, se neuděluje. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné vyplývá, že žalobce dne 10.12.2022 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 14.12.2023 poskytl žalobce údaje k podané žádosti. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s výše jmenovaným proveden dne 14.12.2022 za přítomnosti tlumočnicka tureckého jazyka. Na závěr pohovoru byl žalobce správním orgánem poučen o svém právu na zpětné přetlumočení celého protokolu o pohovoru za účelem jeho kontroly. Tohoto práva žalobce nevyužil a protokol vlastnoručně bez připomínek podepsal. K prokázání svých tvrzení žadatel nepředložil správnímu orgánu žádné doklady, dokumenty či jiné materiály.

V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce jsou obavy z pronásledování kvůli jeho sexuální orientaci a náboženskému přesvědčení, resp. bezvěrectví. Správní orgán při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědi žalobce, z rozhodnutí Policie ČR, KŘP Karlovarského kraje, odbor cizinecké policie, odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 10.11.2022 č.j. KRPK-87820-23/ ČJ-2022-190022 a z protokolu o výsledku žalobce jako účastníka správního řízení ve věci správního vyhoštění ze dne 21.10.2022 č.j. KRPK-87820-13/ČJ-2022-190022, a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Turecku. Konkrétně vycházel z Informace OAMP „Turecko, politická a bezpečnostní situace v zemi, srpen 2023“, z Informace Kanadské rady pro imigraci a uprchlíky „Turecko, zacházení se SOGIESC osobami“ z 23. listopadu 2022, ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA „Turecko, výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2022“ a z Informace OAMP „Turecko, zemětřesení v Turecku“. Veškeré uvedené informace jsou součástí spisového materiálu k žádosti jmenovaného o udělení mezinárodní ochrany.

Dle § 36 odst. 3 správního řádu, musí být, nestanoví-li zákon jinak, účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. Vzhledem k tomu, že žalobce se dne 14.12.2022 do protokolu o pohovoru k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí výslovně vzdal, správní orgán od tohoto jeho procesního práva upustil.

Mezinárodní ochrana se podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. S poukazem na toto ustanovení přistoupil správní orgán v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve k hodnocení důvodů sdělených žadatelem z hlediska naplnění důvodů pro udělení azylu. Na základě provedeného správního řízení žalovaný shledal, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu a azyl se neuděluje. Dále žalovaný konstatoval, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny a azyl se neuděluje. V průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany výše jmenovaného nezjistil žalovaný zvláštní zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a azyl se neuděluje. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, správní orgán

současně posoudil, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo § 28 zákona o azylu. Po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a výše citovaných aktuálních informačních pramenů, nedospěl žalovaný ve věci k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Následně žalovaný dospěl k názoru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a doplňková ochrana se neuděluje. Z výpovědi žalobce, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani ze zjištění správního orgánu učiněných v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žadatele ve smyslu tohoto ustanovení. Správní orgán konstatoval, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu a doplňková ochrana se neuděluje.

4. **Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 26.10.2023** mimo jiné uvedl, že popírá oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Dále žalovaný odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce a na vydané rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, jako správního orgánu, který postupoval v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu, a proto na rozdíl od žalobce nepovažuje napadené rozhodnutí za vadné, nesprávné či nezákonné. Žalovaný trval na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Po jejich posouzení však nedospěl k závěru, že by žalobce splňoval podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně (dále jen **NSS**) č. j. 3 Azs 21/2004 ze dne 6.10.2004 a trval na svém závěru, že předmětné rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, zejména s ust § 36 odst. 3 správního řádu a jeho postup byl tedy zcela legální. Ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu výslovně neupravuje, za jakých podmínek se lze práva vyjádřit se k podkladům vzdát. Nelze se však ztotožnit s provedeným právním výkladem právního zástupce stran uvedení podmínek, na nichž dle jeho názoru závisí možnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany vzdát se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, tedy na podmínce existence shromážděných podkladů pro rozhodnutí v době vzdání se daného práva a podmínce náležité informovanosti žadatele. Dle názoru žalovaného z bodu 22, 25 a 34 a dále na čl. 12 odst. 1 písm. a) a d), čl. 10 odst. 3 písm. b) a d) **SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen **Procedurální směrnice**)**, z nichž byl činěn závěr o nutnosti splnění výše uvedených podmínek K bodům 22, 25 a 34 **Procedurální směrnice**, že tyto body (důvody vzniku předmětné směrnice) zcela jistě mohou u sloužit jako výkladové vodítko, nelze z nich však dle názoru žalovaného dovozovat právní závaznost, neboť touto ze své povahy preambule nedisponuje. K uvedené problematice se již v minulosti vyjadřoval Evropský soudní dvůr (dále jen **ESD**), a to v případě C-162/97 *Švédsko v. Nilsson, Hagelgren a Arrborn*. Z uvedeného případu jednoznačně vyplývá, že preambule evropských předpisů jsou nezávazné a nemohou tak ani sloužit jako důvod pro odchýlení se od samotných ustanovení dotčených aktů. Dále je ve shora citovaném rozsudku krajského soudu (?) odkazováno na čl. 12 odst. 1 písm. a) a

d) ve spojení s čl. 10 odst. 3 písm. b) a d) procedurální směrnice. Žalovaný po podrobném nastudování problematiky dospěl k závěru, že dvě uvedené podmínky, jež dovodil krajský soud jako potřebné k účinné možnosti vzdání se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a kterými krajský soud v citovaném rozsudku žalovaného zavazuje pro jeho postup ve správním řízení, z uvedené směrnice nevyplývají.

K námitce nutnosti existence shromážděných podkladů pro rozhodnutí v době vzdání se práva vyjádřit se k nim, k tomuto žalovaný uvedl, že obecně přístup žadatele k informacím vyplývá již ze samotného zákona o azylu. Z ust § 10 zákona o azylu vyplývá pro stěžovatele následující povinnost: „... *Ministerstvo rovněž poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti požádat o informace týkající se průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, které se vztahují k osobní situaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany,*...“ Žadatel se tedy může po celou dobu správního řízení dovolávat informací, jež se týkají jeho řízení. Uvedené může sloužit i pro případ, že by žadatel něčemu neporozuměl, například i důsledkům plynoucím ze vzdání se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Na žádost žadatele o informace by mu žalovaný vše potřebné náležitě a řádně vysvětlil. Současně je možnost uplatnění procesních práv v tomto směru suplována též i ust. § 38 správního řádu, kdy je po celou dobu řízení umožněno jak žadateli, tak jeho právnímu zástupci, nahlédnout do spisu. Vzdáním se práva na vyjádření se k podkladům rozhodnutí tedy není definitivně vyčerpána žadatelova možnost seznámit se s informacemi o jeho zemi původu, případně má tuto možnost i jeho právní zástupce, a to kdykoli v průběhu správního řízení. Institut nahlížení do spisu je obecně v praxi běžně využíván, především ze strany právních zástupců, kteří se neúčastní správního řízení od jeho samotného počátku. Nelze se tedy ztotožnit tvrzením, že účinky právní pomoci by byly prakticky nulové, pokud by k této pomoci žalobce získal přístup až po provedeném pohovoru, neboť by žalobce či jeho právní zástupce již nemohl svými námitkami nijak ovlivnit rozhodnutí žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že takové tvrzení nemůže obstát právě s ohledem na možnost využití institutu nahlížení do spisu ve smyslu ust. § 38 správního řádu, který je řadou advokátů v azylových a cizineckých řízeních využíván zcela standardně. Současně je o možnosti nahlížet do spisu řádně poučen i samotný žadatel, jakož i o možnosti požádat o informace. Pro úplnost žalovaný uvedl, že z obsahu správního spisu vyplývá, že poučení pro žadatele o mezinárodní ochranu, které mimo jiné obsahuje i popis a vysvětlení všech procesních práv žadatele v průběhu správního řízení (včetně práva nahlížet do spisu, navrhopat důkazy a činit jiné návrhy, práva podat žádost o informace, aj.), převzal žalobce dne 12.12.2022, což stvrdil svým vlastnoručním podpisem (str. 4 správního spisu). K námitce vzdání se práva na vyjádření se k podkladům ještě předtím, než je vůbec žalovaný shromáždí, by mohlo dle jeho názoru vést žalovaného k podcenění povinnosti shromáždit potřebné podklady pro své rozhodnutí. S ohledem na zájem na řádné posouzení žádosti není dle jeho slov vhodné, aby měl žalovaný nižší motivaci získat informace v odpovídající kvalitě. Žalovaný se musí ohradit, neboť i přesto, že se žalobce vzdal svého práva na vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí, neovlivnil tím v žádném případě postoj žalovaného ke shromažďování relevantních a aktuálních informací o zemi (zemích) původu žalobce, což jednoznačně vyplývá z přiloženého spisového materiálu. Dále bylo uvedeno, že žalovaný má zájem na řádném posouzení žádosti vždy, a při získávání informací o zemích původu žadatelů musí postupovat v souladu se zákonem a požadavky, jež jsou na žalovaného v tomto ohledu kladeny právě i judikaturou NSS v Brně. Získané informace jsou dále zpracovány v souladu s pokyny Evropské unie pro zpracování informací o zemích původu a Zprávou Podpůrného evropského azylového úřadu k metodice informací o zemích původu. Uvedené poskytuje dostatečné záruky, že žalovaný shromáždí podklady

v dostatečné kvalitě s přihlédnutím ke konkrétním aspektům azylového příběhu žadatele. Proto se žalovaný domnívá, že podmínka existence shromážděných podkladů již v době vzdání se práva vyjádřit se k nim je nadbytečná, současně však nevyplývá ani z žádného závazného právního předpisu. Postup žalovaného tak byl plně v souladu se zákonem, jakož i s evropskou legislativou. Dle přesvědčení žalovaného nelze dovozovat, že byl žadatel zkrácen na svých procesních právech, když měl po celou dobu řízení možnost požádat o informace, nahlédnout do spisu a současně není ani osobou nesvéprávnou, která by nebyla způsobilá disponovat se svými procesními právy, tedy disponovat i možnost vzdát se práva na vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Pro úplnost je nutné připomenout, že pohovor vedený s ním byl na jeho žádost konaný za přítomnosti tlumočnice tureckého jazyka. Žalobce byl žalovaným řádně poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí před jeho vydáním s tím, že mu bylo shrnuto, že se bude jednat zejména o jeho samotnou žádost, poskytnutí údajů k jeho žádosti, protokol o vykonání pohovoru k jeho žádosti a informace, které popisují situaci v zemi jeho původu. Žalobce správnímu orgánu výslovně uvedl: „*Ne nechci být seznámen s podklady rozhodnutí, vzdávám se svého práva.*“ (správní spis č.l. 11, Protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 14.12.2022). To je jasný projev vůle, o němž nejsou žádné pochybnosti. Navíc z takového projevu žalobce je zcela jasný záměr. Nad rámec uvedeného měl žalobce možnost přetlumočení celého pohovoru za účelem jeho kontroly. Tohoto práva nevyužil, žádné námítky neuplatnil. Vzhledem k tomu, že byl průběh celého pohovoru tlumočen, je zcela vyloučeno, že by žalobce otázkou ohledně možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí a případné možnosti vzdání se tohoto práva neporozuměl. Žalovaný trval na svém stanovisku, že žalobce poučil o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí dostatečně a nebylo jeho povinností detailněji vysvětlovat, co znamená vzdání se práva na seznámení s podklady pro rozhodnutí. V případě žalobce se jedná o osobu způsobilou disponovat se svými procesními právy zcela bez omezení. O dalších procesních právech byl žalobce poučen dne 12.12.2022. Věděl tedy například, že má po celou dobu řízení kdykoli možnost nahlédnout do spisového materiálu vedeného žalovaným či možnosti vyhledat bezplatnou právní pomoc, která je v rámci řízení před žalovaným poskytována žadatelům o mezinárodní ochranu ve všech azylových zařízeních žalovaného a o této možnosti byl taktéž řádně poučen. Pokud by i přes uvedené opravdu čemukoli žalobce v průběhu konaného pohovoru neporozuměl, nic mu objektivně nebránilo v tom se žalovaného dotázat nebo požádat o vysvětlení, případně později za účelem kontroly informací ohledně jeho zemí původu nahlédnout do spisového materiálu. Žalobní námitku tak žalovaný shledal za nedůvodnou a irelevantní

Ve správním spise je na č.l.57 založeno Předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 5.9.2023, kde jsou uvedeno Poučení a právní následky nedostavení se k převzetí rozhodnutí, a to včetně překladu do jazyka tureckého, takže si žalobce musel být vědom následků nedostavení se k převzetí rozhodnutí. Jak je již z názvu dokumentu zcela patrné, jde o Předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tudíž nejsou žádné pochybnosti o náplni a účelu takového dokumentu a následného správního úkonu. Žalobce zásilku nepřevzal, jak plyne ze správního spisu, dne 19.9.2023 a vrácená zásilka žalovanému je založena na čl. 58 správního spisu. Žalobce se mezitím dostavil na pracoviště žalovaného a dne 11.9.2023 osobně převzal Předvolání k převzetí rozhodnutí na 27.9.2023 v 9:00 ráno, založeno na čl. 59 správního spisu. Skutečnost, že se žalobce dostavil k Převzetí rozhodnutí bez řádné a relevantní omluvy až ve 13 hod na pracoviště žalovaného a byl mu

těž vyhotoven jen stejnopis rozhodnutí, nelze přikládat žalovanému k tíži. Námitku tak žalovaný shledal jako nedůvodnou.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem se žalovaný nedomnívá, že by při svém postupu porušil příslušná ustanovení správního řádu či zákona o azylu. V průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobce neuváděl žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný má za to, že se v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi sdělenými žalobcem a podrobně uvedl, na základě, jakých skutečností rozhodl. Co do podrobností žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, ze kterého vyplývá, jakými úvahami se řídil při řešení případu a aplikaci právních předpisů, na základě, kterých rozhodoval. Námitky uvedené v žalobě tak shledává irelevantními a účelově uvedenými. V podrobnostech plně odkázat na správní spis. Podle názoru žalovaného nebylo žalobou zpochybněno jeho rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

5. **Ze zasláného správního spisu vedeného žalovaným v této věci** vyplývá, že skutečnosti uvedené v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 30.8.2023 i ve vyjádření žalovaného ze dne 26.10.2023 odpovídají obsahu spisu. Podle žádosti o vydání stejnopisu rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany bylo napadené rozhodnutí ze dne 30.8.2023 předáno osobně žalobci dne 27.9.2023.
6. Dle **§ 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s.**, soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen **správní orgán**). Dle **§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.** ve věcech mezinárodní ochrany rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu.
7. Podle **§ 36 odst. 3 správního řádu** platí, že *„Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.“*
8. Podanou žalobou se žalobce domáhal z důvodů shora uvedených zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 30.8.2023 a soud z níže uvedených důvodů shledal, že žaloba je důvodná. Soud rozhodl ve věci bez jednání rozsudkem dle **§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.**, jelikož zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení, a to pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
9. Žalobce namítal porušení § 36 odst. 3 správního řádu. Soud nejprve uvádí, že ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu je promítnutím ústavně zaručeného procesního práva vyjádřit se ke všem prováděným důkazům podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Jde o projev obecné zásady kontradiktornosti, která se přiměřeně použije i ve správním řízení (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 23.8.2007, sp. zn. II. ÚS 262/06, a ze dne 33. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04). Na základě těchto ústavních záruk může účastník řízení účinně uplatňovat námitky a argumenty, které mohou ovlivnit rozhodování orgánu ochrany práv (ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a se kterými se daný orgán musí v rozhodnutí náležitě vypořádat. Cílem je i zabránění tomu, aby účastník řízení měl první příležitost vyjádřit se ke konkrétní rozhodné skutečnosti až v oprávněném prostředku (žalobě) nebo, aby dokonce žádnou takovou příležitost nedostal.

10. To potvrdil také NSS ve svém rozsudku ze dne 10.9.2009, č. j. 9 Azs 33/2009-95 „*Právo účastníka řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí představuje jedno ze základních procesních práv správního řízení, které je současně zárukou základního práva podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo, aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Možnost znát podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim, případně navrhnout doplnění řízení, resp. uplatnit ve smyslu § 36 odst. 1 správního řádu další důkazy či návrhy z pohledu účastníka správního řízení znamená významný moment, díky němuž se výsledek předmětného řízení stává předvídatelným a tedy souladným s principem předvídatelnosti aktů veřejné moci a ochranou legitimních očekávání adresátů veřejné správy.*“
11. Výše uvedené ústavní záruky slouží k zabránění vzniku překvapivých rozhodnutí a zajišťuje potřebnou kvalitu rozhodnutí veřejné moci. Možnost účastníků řízení vyjádřit se k podkladům umožňuje upozornit na případné nedostatky.
12. Je však pravdou, že právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí i právo na (přiměřenou) kontradiktornost však samozřejmě není absolutní, neomezené. Lze se jich vzdát. Připouští to i Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře k právu na spravedlivý proces (viz už rozsudek ze dne 27.2.1980 ve věci Deweer proti Belgii, č. 6903/75, § 49 a pozdější judikatura). Právo na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen **Úmluva**) přitom zahrnuje i právo na spravedlivé projednání věci, kam spadá právě i kontradiktornost řízení.
13. **Čl. 6 odst. 1 Úmluvy** se sice nepoužije na azylová řízení (viz např. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6.9.2011 ve věci M. proti Finsku, č. 48933/09), avšak stejné principy je možné dovodit i z čl. 47 odst. 2 Listiny základních práv EU. Z toho důvodu musí soud případ žalobce po procesní stránce posuzovat z pohledu procedurální směrnice. Spolu s použitím sekundárního práva je proto třeba pracovat i s Listinou základních práv EU.
14. Z **čl. 6 odst. 1 věta první Úmluvy** a čl. 47 odst. 2 věta první Listiny základních práv EU se po materiální stránce dá dovozovat to samé. Text obou ustanovení je – až na zúženou působnost čl. 6 na občanská práva a závazky spolu s trestními obviněními – prakticky identický. Obě ustanovení pracují s právem na spravedlivé projednání věci. Soud má za to, že při absenci obdobné judikatury Soudního dvora se dá analogicky vyjít z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, která se týká podmínek vzdání se práv předvídaných čl. 6 Úmluvy.
15. Listiny základních práv EU v čl. 52 odst. 3 stanovuje, že „*[p]okud tato listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným Úmluvou (...), jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu.*“
16. Při vzdání se procesních práv dle čl. 6 Úmluvy ESLP obecně stanovuje, aby toto vzdání se bylo jednoznačné a bylo doprovázeno určitými minimálními zárukami, které odpovídají významu takového kroku (viz např. rozsudek ze dne 25.2.1982 ve věci Pfeifer a Plankl proti Rakousku, č. 10802/84, § 37). Vzdání se práva také nesmí odporovat žádnému důležitému veřejnému zájmu (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 20.10.2015 ve věci Dvorski proti Chorvatsku, č. 25703/11, § 100). Pro to, aby bylo také vzdání se základních procesních práv, judikatura štrasburského soudu současně vyžaduje, aby účastník řízení vůbec mohl rozumně předvídat důsledky svého jednání (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18.10.2006 ve věci Hermi proti Itálii, č. 18114/02, § 74). Obecnou otázku, kterou si Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře pokládá, je zda se účastník řízení vzdal základních procesních

práv vědomě a s pochopením (Dvorski proti Chorvatsku). Tyto závěry se dle zdejšího soudu dají analogicky vyvodit také z čl. 47 odst. 2 Listiny základních práv EU.

17. **Dle bodu 22 Procedurální směrnice** „[v] zájmu členských států i žadatelů (...) zajistit, aby potřeba mezinárodní ochrany byla správně rozpoznána již v prvním stupni. Za tím účelem by měli žadatelé v prvním stupni bezplatně obdržet právní informace a informace o řízení s ohledem na jejich konkrétní situaci. Díky takovým informacím by žadatelé mimo jiné měli možnost lépe porozumět řízení a plnit příslušné povinnosti.“
18. **Podle bodu 25 Procedurální směrnice** „[v] zájmu správného rozpoznání osob, jež potřebují ochranu coby uprchlíci ve smyslu článku 1 Ženevské úmluvy nebo coby osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, by měl mít každý žadatel účinný přístup k řízení, možnost spolupracovat a řádně komunikovat s příslušnými orgány tak, aby mohl předkládat důležité skutečnosti o svém případě, a dostatečné procesní záruky pro sledování svého případu v průběhu všech fází řízení.“
19. **Dle bodu 34 Procedurální směrnice** „[p]ostupy pro posouzení potřeby mezinárodní ochrany by měly příslušným orgánům umožnit řádné posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.“
20. **Podle čl. 12 odst. 1 písm. a) Procedurální směrnice** musí členské státy zajistit, aby žadatelé o mezinárodní ochranu byli „informováni v jazyce, jemuž rozumí (...) o průběhu řízení a o svých právech a povinnostech během řízení a možných důsledcích, pokud tyto povinnosti nesplní a nebudou s orgány spolupracovat. Jsou informováni o časovém rámci, o možnostech, jak splnit povinnost předložit údaje (...), jakož i o důsledcích výslovného nebo konkludentního zpětvzetí žádosti. Tyto informace musí být poskytnuty včas, aby žadatelé mohli vykonávat práva zaručená touto směrnicí a plnit povinnosti stanovené v článku 13 (...)“
21. **Dle čl. 12 odst. 1 písm. d) Procedurální směrnice** doplňuje, že „žadatelé, případně jejich právní poradci nebo jiní poradci (...), musí mít přístup k informacím podle čl. 10 odst. 3 písm. b) a k informacím poskytnutým odborníky podle čl. 10 odst. 3 písm. d), pokud rozhodující orgán zohlednil takové informace při rozhodování o jejich žádosti.“. Jedná se o přístup k informacím o zemi původu z různých zdrojů [čl. 10 odst. 3 písm. b)] nebo o informace od odborníků na konkrétní záležitosti, jako jsou např. otázky zdraví, kultury, náboženství, dětí nebo pohlavní identity [čl. 10 odst. 3 písm. d)].
22. Z výše uvedeného však neplyne, že § 36 odst. 3 správního řádu v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu nelze uplatnit, avšak je nutné toto ustanovení vykládat eurokonformně.
23. Jak tedy uvedl již Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 17.5.2023, č. j. 41 Az 4/2023-58 s jehož názorem se ztotožnil také Krajský soud v Hradci Králové ve svém rozsudku ze dne 27.9.2023, č. j. 31 Az 5/2023 - 26, možnost žadatele o mezinárodní ochranu vzdát se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí o jeho žádosti závisí na splnění dvou podmínek:
 - existenci shromážděných podkladů v době vzdání se daného práva, a
 - podmínce náležité informovanosti žadatele.
24. Aby došlo k účinnému vzdání se práva dle § 36 odst. 3 správního řádu v azylovém řízení, musí být splněna první podmínka, a to tedy samotná existence shromážděných podkladů v době vzdání se práva vyjádřit se k nim. To lze dovozovat především z té části ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, která dává účastníku řízení právo se vyjádřit k podkladům před vydáním rozhodnutí. Pokud správní řád váže právo vyjádřit se k podkladům až k momentu před samotným vydáním rozhodnutí, pak by se z toho dalo rozumně dovozovat, že už v době pro uplatnění tohoto práva by správní orgán měl mít tyto podklady shromážděné. A

že následně upravená možnost vzdát se práva vyjádřit se k nim se týká tohoto práva přesně v téhle podobě a přesně v téhle fázi.

25. Soud si je vědom toho, že § 36 odst. 3 správního řádu se o možném momentu vzdání se práva nevyjadřuje, avšak má za to, že v pochybnostech při hledání odpovědi na otázku, zda tyto podklady tedy už (ne)musí existovat v době vzdání se práva vyjádřit se k nim, je každopádně třeba volit ten výklad, který více chrání základní práva jednotlivce (*in dubio pro libertate*). Výkladem, který je tedy v tomto případě příznivějším účastníka řízení (tedy pro cizince), je ten, který váže možnost vyjádřit se k podkladům na moment, kdy žalovaný podklady rozhodnutí již shromáždil a účastník se s nimi skutečně může seznámit.
26. K tomu se vyjádřil také NSS v rozsudku ze dne 14.11.2003, č.j. 7 A 112/2002-36: „*Smyslem § 33 odst. 2 správního řádu je umožnit účastníku řízení, aby ve fázi „před vydáním rozhodnutí“, tedy poté, co správní orgán ukončil shromažďování podkladů rozhodnutí, mohl uplatnit své výhrady, resp. učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí skutečně vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Účastník řízení si sám nemůže učinit právně relevantní úsudek o tom, kdy je shromažďování podkladů rozhodnutí ukončeno; z výzvy správního orgánu k seznámení musí být zřejmé, že shromažďování podkladů bylo ukončeno.*“
27. S ohledem na výše uvedené má soud za to, že takový postup žádá záruka přístupu žadatele k informacím o zemi původu či jiné odborné informaci, které se podle Procedurální směrnice nelze vzdát. Právo vzdát se možnosti vyjádření k výše uvedeným informacím proto nemůže vést k vyloučení práva na přístup k nim. Z toho lze dovozovat, že se možnosti vyjádřit se k těmto informacím žadatel může vzdát až poté, co k nim má přístup, tedy po jejich shromáždění žalovaným.
28. V případě žalobce došlo k poučení o možnosti vzdání se práva vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí již 14.12.2022, kdy byl s žalobcem proveden pohovor k jeho podané žádosti. Podklady pro rozhodnutí v ten moment nebyly žádné kromě podání, které učinil sám žalobce. Žalovaný následně založil do správního spisu kromě jiného také především výše zmíněné informace o zemi původu žalobce, kdy většina z nich pochází až z období po provedení výše uvedeného pohovoru. V tomto případě tak nejenom, že podklady pro rozhodnutí vzdání se práva žalobce nebyly založeny ve správním spise, v dobu ani dokonce ještě neexistovaly.
29. Druhá podmínka navazuje na právo žadatele na informace podle Procedurální směrnice a tomu zrcadlově odpovídající poučovací povinnost žalovaného si žádá, aby poskytované informace měly určitou kvalitu, pokud jde o jejich detailnost a srozumitelnost.
30. Žalovaný však přistoupil pouze k citaci právního textu v § 36 odst. 3 správního řádu a následného dotazu, zda se žadatel o mezinárodní ochranu vzdává práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. V tomto případě je na místě žadateli srozumitelně vysvětlit, co to vlastně přesně znamená. Je třeba mu říci, co podklady běžně obsahují a proč je žalovaný shromažďuje. A zejména, že pokud se žadatel vzdá práva se k nim vyjádřit, přijde tím o možnost zpochybnit jejich obsah před vydáním rozhodnutí a svými námitkami následně již neovlivní posouzení věci žalovaným, a to především v případě, kdy žalobce nebyl v době správního řízení právně zastoupen.
31. Soud tedy shrnuje, že má za to, že žalovaný pochybil, když nesplnil ani jednu z výše uvedených podmínek ve vztahu ke vzdání se předmětného práva žalobcem. Nejprve došlo k časovému pochybení, a to z důvodu, že k němu došlo předčasně, a to na začátku

samotného správního řízení (během pohovoru s žalobcem). Soud se také shoduje s názorem Krajského soudu v Brně a Hradci Králové, když stejně jako oni považuje otázku žalovaného „*Chcete, aby vás správní orgán před vydáním rozhodnutí ještě jednou pozval, abyste měl možnost se osobně k těmto podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřit, nebo se tohoto práva vzdáváte?*“ za velmi návodnou.

32. Vzhledem k předčasnému položení procesního řešení otázky práv žalobce podle § 36 odst. 3 správního řádu mělo za následek, že žalovaný „znemožnil“ žalobci využít jeho právo na přístup k informacím, na nichž žalovaný poté založil své rozhodnutí, a též jeho práva, aby ve správný moment dostal informace o průběhu řízení a svých dalších právech.
33. Žalovaný tak měl přistoupit po pohovoru ke shromáždění podkladů pro rozhodnutí a následně žalobci zaslat výzvu, zda se s nimi chce seznámit a vyjádřit se k nim. V této výzvě mu měl poskytnout řádné poučení o jeho právech včetně možnosti vzdát se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí spolu s jasným a srozumitelným vysvětlením dopadů takového kroku. Až v takto vytvořeném procesním prostoru se žalobce mohl tohoto práva vědomě, jednoznačně a s plnou účinností vzdát.
34. Soud má také za to, že nebyla splněna podmínka náležité informovanosti. Pouhé oznámení žalobci, že má podle § 36 odst. 3 správního řádu právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům tohoto rozhodnutí, není v tomto případě dostačující. Žalovaný pouze popsal, z jakých možných podkladů bude v budoucnu vycházet, mezi nimi zmínil i informace o zemi původu žalobce. Žalovaný žalobci nijak nevysvětlil, co přesně vzdání se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí znamená. Nevysvětlil mu důsledky vzdání se práva – tedy zejména to, že pokud by se informace o zemi původu lišily od toho, jak situaci v Turecku žalobce zná, nebude to již moci zpochybnit. Žalovaný neřekl žalobci, že pokud by informace o Turecku nebyly podle žalobce dostatečné, nebude moci nic dalšího tvrdit a doložit. Takový postup dle názoru soudu nesplňuje zákonné požadavky.
35. Vzhledem k výše uvedenému soud shledává, že žalobce nedal žalovanému informovaný souhlas s tím, aby mu již nevytvářel prostor k vyjádření se s poklady, na nichž své rozhodnutí poté postavil.
Soud má tedy námitku žalobce za důvodnou, když žalovaný porušil § 36 odst. 3 správního řádu.
36. V dalším řízení žalovaný vyzve žalobce, aby se v určitém termínu seznámil s podklady, které shromáždil a následně se k nim vyjádřil. Žalobce přitom řádně poučí, přičemž poučení musí obsahovat jasné a srozumitelné vysvětlení, co by vzdání se daného práva znamenalo. Zejména bude třeba žalobce upozornit, že poté již nedostane možnost zpochybnit tyto podklady a ovlivnit svými argumenty rozhodování žalovaného o jeho žádosti. Další postup již bude záležet na tom, jak se náležitě a ve vhodný moment poučený žalobce zachová a zda využije svých práv.
37. S ohledem na všechny výše uvedené rozhodné skutečnosti soud proto **výrokem I.** ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost, neboť odporovalo ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž je ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán shora prezentovaným právním názorem.
38. Co se týče nákladů řízení o žalobě, ty spočívají v odměně zástupkyně žalobce. Odměna je tvořena dvěma úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a sepsání žaloby podle § 11

odst. 1 písm. d) advokátního tarifu) á 3.100,-Kč, přičemž sazba odměny za dva úkony činí 6.200,-Kč, a dvěma paušálními částkami ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu á 300,-Kč). Soud náhledem do veřejně dostupného Administrativního registru ekonomických subjektů zjistil, že zástupkyně žalobce je plátcem DPH. Náklady soudního řízení tak dále představuje 21% DPH z odměny a náhrady v celkové výši 1.428 Kč. Náhrada nákladů řízení tedy celkově činí částku 8.228 Kč. Výše uvedenou částku je žalovaný povinen zaplatit žalobci v souladu s § 64 s. ř. s. a § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, k rukám zástupkyně žalobce na účet č. 123-2531410227/0100, VS 19001 (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.)

Plzeň 14. prosince 2023

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně